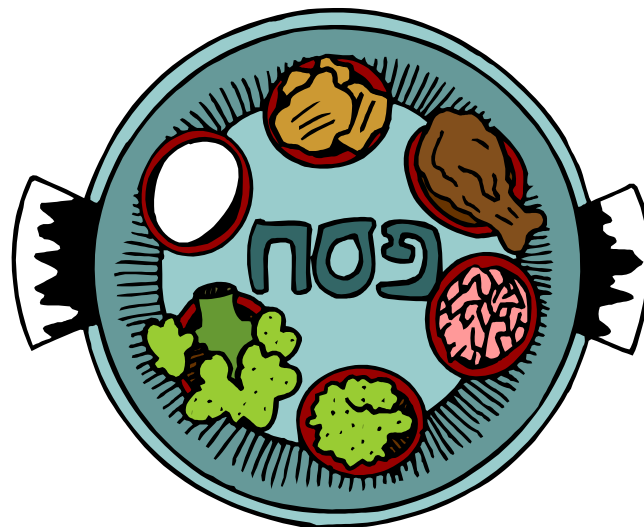

Lokey International Academy המרכז הבינלאומי ללימודי
of Jewish Studies יהדות ע"ש לוקי

עושים סדר בהגדה

הגדת הפסח של משפחת

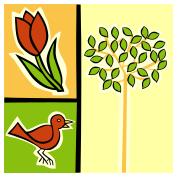

בִּנְיָה מֵה טוֹב וּמֵה נְעִיִם בַּיּוֹם שֶׁבַת אֲחִים גַּם יָחַד

קדש ורחץ כרפס יחץ מגיד רחצה מוציא מצה
מרור כורך שולחן עורך צפון ברך הלל נרצה.

סדר הפסח הינו תרגיל מובהק בזיכרון קבוצתי יהודי. כאן במהלך הסעודה מסביב לשולחן המשפחתי, מתוזמרים יחדיו טקס, תפילה ואף יסודות של אמנות הבישול, על מנת למסור את זכרו של עבר חיוני מדור אחד לשני. כל סדר הפסח הוא ביצוע סמלי של תסריט היסטורי ושלוש מערכותיו הגדולות של תסריט זה- עבודות, שחרור, גאולה- הן יסודותיה של ההגדה הנקראת בקול.

מֵה הַחַס:

ג' אב י"ב - חודש ניסן הוא חודש האביב, ראשון לחודשי השנה על פי תורה ובמחזור עונות הטבע והחקלאות, מסמל את ההתחדשות והצמיחה ואת הבשלת התבואה החדשה. בימנו משמש המושג אביב במשמעות עונת המעבר בין ימות הגשמים לימות החמה; אולם בתורה מבטא אביב גיל מסוים של התבואה בתחילת הבשלתה.

ג' חזר ות - הסיבה העיקרית לחג היא המאורע הגדול של יציאת מצרים, יציאה מעבודות לחרות. חג לאומי זה מבטא את מאבקו של העם לעצמאות: עם שהיה שרוי בעבודות במשך מאות בשנים, זכה בסופו של דבר להשתחרר מעול זרים ובכך העביר את המסר לעולם כולו: זכותו של כל אדם ואדם לחיות כבן חורין.

ג' הפסח - זהו שמו של הקורבן המיוחד, שהקריבה כל משפחה במצרים ביי"ד בניסן. "פסח" מציין גם את פסיחת הקדוש-ברוך-הוא על בתי בני ישראל בעת שהכה כל בכור בארץ מצרים.

סדר הקערה

על השולחן הערוך שמים קערה ובה שלוש מצות. על המצות מניחים: מימין: למטה – חרוסת, למעלה – זרוע, משמאל: למטה – כרפס, למעלה – ביצה, ובאמצע מרור. מכסים את הקערה עם המצות.

שמחה רבה

שמחה רבה, שמחה רבה,
אביב האיצ, פסח בא!
שמחה רבה, שמחה רבה,
אביב האיצ, פסח בא!

תפרו, תפרו, תפרו לי כדך עם כוסיט.
מיאן, מיאן, מיאן כוסי באאנויט.

שמחה רבה...

אעא, אעא, אעא אעא ארבע קויות
שתה אשתה, שתה אשתה ארבע כוסות.

שמחה רבה...

וכוס גדולה, וכוס גדולה אימי תביא
לאאיהו לאאיהו הנביא.

שמחה רבה...

קדש

נמזוג כוס ראשונה של יין:

קידוש על היין- מוזגים כוס ראשונה ומקדשים בעמידה:

כוס הסובלנות:

בשם ההקשבה לרחשי הלב של הזולת, קבלת האחר והשונה, בשם כל המשותף לנו ובגנות המפריד והמפלה, הנני מוכן ומזומן לקיים מצוות כוס ראשונה מארבע כוסות

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן
ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם שהחיינו וקיימנו והגענו לזמן הזה.

ורחץ

נוטלים ידיים ולא מברכים, יש הנוהגים ליטול ידיים כאשר אחד המסובים עובר עם קערת מים ומטלית לניגוב הידיים מאדם לאדם.

כרפס

עורך הסדר מטביל מן הכרפס פחות מגודלו של זית במי מלח או בחומץ ומברך:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְּרֵי הָאֲדָמָה.

כל אחד מהמסובים טועם מן הכרפס.

יחץ

עורך הסדר מחלק את המצה האמצעית ומניח את החלק הקטן בין שתי המצות השלמות, את החלק הגדול יכרוך בתוך מפה ויצפין לאפיקומן.

מגיד

אמירת ההגדה בקול

אדם יהודי זוכר את הסוכה בבית סבו
והסכה זוכרת במקומו
את ההליכה במדבר שזוכרת
את חסד הנעורים ואת אבני לוחות הברית
ואת עגל הזהב ואת הצמא והרעב
שזוכרים את מצרים.

יהודה עמיחי.

זה לחם העוני שאכלו
אבותינו בארץ מצרים. כל
הרעב יבוא ויאכל, כל
הצריך יבוא ויפסח, השנה
כאן, לשנה הבאה בארץ
ישראל, השנה עבדים,
לשנה הבאה בני חורין.

הָא לַחְמָא עֲנִיָא דִּי אָכְלוּ
אֲבוֹתֵינוּ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם.
כָּל דְּכָפִין יִיְיָ וְיִיכֹל, כָּל
דְּצָרִיךְ יִיְיָ וְיִפְסַח. הַשְּׁתָּא
הָכָא, לְשָׁנָה הַבְּאָה בְּאֶרֶץ
דְּיִשְׂרָאֵל. הַשְּׁתָּא עֲבָדִי,
לְשָׁנָה הַבְּאָה בְּנֵי חוֹרִין.

אנו מאחלים לעם ישראל שבשנה הבאה...

הריני מוכן ומזומן לספר ביציאת מצרים יחד עם כל ישראל.

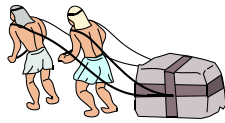
לפני שלוש מאות שנה הפליגה לעולם החדש אוניה ושמה "מייפלואאר" ובה אנגלים שקצו בחברה. הם חיפשו חוף שומם לחלוטין להקים בו עולם חדש. הם נחתו ב...אמריקה, והיו ראשוני המייסדים של אומה זו. היה זה מאורע גדול בתולדות אנגליה ואמריקה (ועל כן כל ילד אמריקאי יודע שם זה מבית אבא, בית ספרו ועוד). אבל תאב אני לדעת אם יש אנגלי אחד, היודע בדיוק את יום ושעת ההפלגה של אוניה זו, כמה אנשים היו באנייה, שמות משפחותיהם, מה לבשו, מה אכלו, מה היה מסלול הפלגתם, היכן הנקודה בה עלו על חוף הארץ שיסדו אבותיו ובה הוא גר היום בזכותם? והנה לפני יותר משלושת אלפים ושלוש מאות שנה קודם הפלגת המייפלואאר, יצאו היהודים ממצרים. כל ילד יהודי בעולם- באמריקה וברוסיה, בתימן ובגרמניה- יודע בדיוק: אבות אבותיו יצאו ממצרים בעלות השחר של החמישה עשר בניסן. מה לבשו? "מותניהם חגורים ומקלם בידם"; הם אכלו מצות, והגיעו אחרי שבעה ימים לים סוף. הוא גם מכיר את מסלול המסעות במדבר וקורותיהם במשך ארבעים שנה. עד היום הזה, אוכלים היהודים בכל העולם מצה זו שבעה ימים מחמישה עשר בניסן, ומספרים ביציאת מצרים ובצרות שבאו על היהודים מיום שיצאו לגולה ואילך. והם מסיימים בשני מאמרים: השנה אנו עבדים, לשנה הבאה בירושלים, בארץ ישראל. כך טיבם של היהודים. דוד בן גוריון, 1947.

נמזוג כוס שניה של יין:

מכסים את הקערה ומוזגים כוס שניה

צעיר / ת הילדים/ שואלת :

אה נשמנה

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות?
שבכל הלילות אנו אוכלים חמץ ומצה,
הלילה הזה כולו מצה.
שבכל הלילות אנו אוכלים שאר ירקות
הלילה הזה כולו מרור.
שבכל הלילות אין אנו מטבילים אפילו פעם אחת,
הלילה הזה שתי פעמים.
שבכל הלילות אנו אוכלים בין יושבין ובין מסובין
הלילה הזה כולנו מסובין.

כנגד ארבעה בנים דיברה תורה:

אחד חכם

ואחד רשע

ואחד תם

ואחד שאינו יודע לשאול.

האם כל אחד מאיתנו הוא רק אחד מסוגי אנשים אלו, או שמא אנו מהווים ערבוביה שלהם?

חכם- האם אין אנו מסתקרנים ומבקשים לדעת הכל על כל נושא שמעניין אותנו?

רשע- האם לא היה מקרה בו הוצאנו את עצמו מן הכלל?

תם- האם אין אנו משתאים ומתפלאים למראה דבר שאינו ברור לנו?

שאינו יודע לשאול- מי מאיתנו ידע לשאול, מי יסתקן וירצה לדעת פרטים בנושא שאינו מבין בו דבר ואינו מתעניין בו?

”... ארמי אוֹבֵד אֲבִי וִירַד מִצְרִימָה וִיגֵר שָׁם בְּמִתֵּי מַעַט וְיִהְיֶה שֵׁם לְגוֹי גָּדוֹל, עֲצוּם וְרַב; וִירְעוּ אוֹתָנוּ הַמִּצְרִיִּם וְיַעֲנוּנוּ וְיִתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבוּדָה קָשָׁה; וְנִצְעַק אֶל ה' אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ וְיִשְׁמַע ה' אֱלֹהֵינוּ אֶת קוֹלָנוּ וְיִרָא אֶת עוֹנֵינוּ וְאֶת עֲמַלְנוּ וְאֶת לַחֲצֵנוּ; וְיֹצִיאֵנוּ ה' מִמִּצְרַיִם בְּיַד חֲזָקָה וּבְזֵרוּעַ נְטוּיָה וּבְמִוְרָא גָּדוֹל וּבְאוֹתוֹת וּבְמוֹפְתִים; וְיִבְיֵאֵנוּ אֶל הַמָּקוֹם הַזֶּה וְיִתֵּן לָנוּ אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת אֶרֶץ זָבַת חֶלֶב וְדִבְשָׁ...”

ואחר כך באו משה ואהרן ויאמרו אל פרעה כה אמר ה' אלוהי ישראל שלח את עמי ויחוגו לי במדבר.

מכסים את המצות ומגביהים את הכוס

והיא שעמדה לאבותינו וְלָנוּ? שְׁלַח אֶחָד בְּלֶבֶד עֲמֵד עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ, אֶלְאִי שֶׁבְּכָל דּוֹר וְדוֹר עוֹמְדִים עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ,

וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצִילֵנוּ מִיָּדָם.

מניחים את הכוס ומגלים את המצות

מקרא ביכורים :

והיָה, כִּי-תָבֹא אֶל-הָאָרֶץ, אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, נָתַן לָךְ נַחֲלָה; וּירְשָׁתָהּ, וְיִשְׁבַּתְּ בָּהּ. וְלָקַחְתָּ מֵרֵאשִׁית כָּל-פְּרֵי הָאֲדָמָה, אֲשֶׁר תֵּבִיא מֵאֲרָצְךָ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ--וְשָׂמְתָּ בַטֶּנָּא; וְהִלַּכְתָּ, אֶל-הַמִּקְוֹם, אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, לְשֹׁכֵן שָׁמוֹ שָׁם. וּבָאתָ, אֶל-הַכֹּהֵן, אֲשֶׁר יִהְיֶה, בַּיָּמִים הַהֵם; וְאָמַרְתָּ אֵלָיו, הִגַּדְתִּי הַיּוֹם לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ, כִּי-בָאתִי אֶל-הָאָרֶץ, אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לְאֲבוֹתֵינוּ לָתֵת לָנוּ. וְלָקַח הַכֹּהֵן הַטֶּנָּא, מִיָּדְךָ; וְהִנִּיחוּ--לְפָנָי, מִזֶּבַח יְהוָה אֱלֹהֶיךָ. וְעָנִיתָ וְאָמַרְתָּ לְפָנָי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, אֲרָמִי אֲבֹד אָבִי, וַיֵּרֶד מִצְרָיִמָה, וַיְגַר שָׁם בְּמֵתֵי מֵעֵט; וַיְהִי-שָׁם, לְגוֹי גָדוֹל עָצוּם וָרֶב. וַיַּרְעוּ אֹתָנוּ הַמִּצְרָיִם, וַיַּעֲנוּנוּ; וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ, עֲבֹדָה קָשָׁה. וַנִּצְעַק, אֶל-יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ; וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת-קִלְנוֹ, וַיִּרְא אֶת-עֲנִינֵנוּ וְאֶת-עֲמַלְנוּ וְאֶת-לַחֲצֵנוּ. וַיּוֹצֵאֵנוּ יְהוָה, מִמִּצְרָיִם, בְּיַד חֲזָקָה וּבְזֶרַע נְטוּיָה, וּבַמָּרָא גָדֹל--וּבָאֲתוֹת, וּבַמִּפְתִּיּוֹם. וַיְבָאֵנוּ, אֶל-הַמִּקְוֹם הַזֶּה; וַיִּתֵּן-לָנוּ אֶת-הָאָרֶץ הַזֹּאת, אֲרֶץ זָבַת חֶלֶב וּדְבָשׁ. וְעַתָּה, הִנֵּה הִבָּאתִי אֶת-רֵאשִׁית פְּרֵי הָאֲדָמָה, אֲשֶׁר-נָתַתָּה לִי, יְהוָה; וְהִנְחִיתוּ, לְפָנָי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ, לְפָנָי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ. וְשָׂמַחְתָּ בְּכָל-הַטּוֹב, אֲשֶׁר נָתַן-לָךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ--וּלְבִיתְךָ: אֶתָּה, וְהַלְוִי, וְהַגֵּר, אֲשֶׁר בְּקִרְבְּךָ.

(דברים פרק כו, 1-11)

ניצנים נראו בארץ

ניצנים נראו, נראו בארץ
עת זמיר הגיע, עת זמיר.
ניצנים נראו, נראו בארץ
עת זמיר הגיע, עת זמיר.

כי הנה סתיו עבר, סתיו חלף הלך לו
הגפנים סמדר נתנו, נתנו ריחם.
כי הנה סתיו עבר, סתיו חלף הלך לו
הגפנים סמדר נתנו, נתנו ריחם.

אלו עשר מכות שהביא הקדוש ברוך הוא על המצרים במצריים ואלו הן:

דַּם, צְרָדָא, כִּיּוּם, צְרוּב, דַּבַּר
שִׁחַן, בַּרד, אֲרֵבָה, חֹשֶׁק, מַכַּת בְּכוֹרוֹת.

היום אתם יוצאים בחודש אביב.

"ויוגד למלך מצריים כי ברח העם ויהפך לבב פרעה ועבדיו אל העם ויאמרו מה זאת עשינו כי שלחנו את ישראל מעבדנו; ויאסור את רכבו ואת עמו לקח עימו; ... ובני ישראל יוצאים ביד רמה; וירדפו מצרים אחריהם וישיגו אותם חונים על הים... ופרעה הקריב וישאו בני ישראל את עיניהם והנה מצרים נוסע אחריהם וייראו מאוד ויצעקו בני ישראל אל ה'; ויאמרו אל משה המבלי אין קברים במצריים לקחתנו למות במדבר מה זאת עשית לנו להוציאנו ממצרים; הלא זה הדבר אשר דברנו אליך במצרים לאמר חדל ממנו ונעבדה את מצרים כי טוב לנו עבוד את מצרים ממותנו במדבר; ויאמר משה אל העם אל תיראו התיצבו וראו את ישועת ה' אשר יעשה לכם היום כי אשר ראיתם את מצרים היום לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם; ה' ילחם לכם ואתם תחרישון".

כמה מעלות טובות למקום עלינו:

דיינו	אלו הוציאנו ממצרים ולא עשה בהם שפטים
דיינו	אלו עשה בהם שפטים ולא עשה באלוהיהם
דיינו	אלו עשה באלוהיהם ולא הרג את בכוריהם
דיינו	אלו הרג את בכוריהם ולא נתן לנו את ממונם
דיינו	אלו נתן לנו את ממונם ולא קרע לנו את הים
דיינו	אלו קרע לנו את הים ולא העבירנו בתוכו בחרבה
דיינו	אלו העברנו בתוכו בחרבה בחרבה ולא שקע צרינו בתוכו
דיינו	אלו שקע צרינו בתוכו, ולא סיפק צרכינו במדבר ארבעים שנה
דיינו	אלו סיפק צרכינו במדבר ארבעים שנה ולא האכילנו את המן
דיינו	אלו האכילנו את המן ולא נתן לנו את השבת
דיינו	אלו נתן לנו את השבת ולא קרבנו לפני הר סיני
דיינו	אלו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו את התורה
דיינו	אלו נתן לנו את התורה ולא הכניסנו לארץ ישראל
דיינו.	אלו הכניסנו לארץ ישראל ולא בנה לנו את בית הבחירה

על אחת כמה וכמה טובה כפולה ומכופלת למקום עלינו:

שהוציאנו ממצרים, ועשה בהם שפטים- ועשה באלוהיהם, והרג את בכוריהם- ונתן לנו את ממונם, וקרע לנו את הים, והעבירנו בתוכו בחרבה- ושיקע צרינו בתוכו, וסיפק צרכינו במדבר ארבעים שנה, והאכילנו את המן- ונתן לנו את השבת, וקרבנו לפני הר סיני- ונתן לנו את התורה, והכניסנו לארץ ישראל ובנה לנו את בית הבחירה, לכפר על כל עוונותינו.

רבן גמליאל היה אומר: כל שלא אמר שלושה דברים אלו בפסח לא יצא ידי חובתנו ואלו הן:

פסח מצה ומרור.

פסח- על שום שפסח הקדוש ברוך הוא על בתי אבותינו במצרים, שנאמר: "ואמרתם זבח פסח הוא לה' אשר פסח על בתי בני ישראל בנגפו את מצרים ואת בתינו הציל, ויקוד העם וישתחוו".
מצה- על שום שלא הספיק בצקם של אבותינו להחמיץ עד שנגלה מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא וגאלם, שנאמר: "ויאפו את הבצק אשר הוציאו ממצרים עוגת מצות כי לא חמץ כי גורשו ממצרים ולא יכלו להתמהמה וגם צידה לא עשו להם".
מרור- על שום שמררו המצרים את חיי אבותינו במצרים שנאמר: "וימררו את חייהם בעבודה ובחומר ובלבנים ובכל עבודה בשדה את כל עבודתם אשר עבדו בהם בפרך".

בְּכֹל יוֹר וְדוֹר חַיֵּב אָדָם לְרְאוֹת אֶת עַצְמוֹ כְּאֵלוֹ הוּא יֵצֵא מִמִּצְרַיִם,

שנאמר: "והגדת לבנך ביום ההוא לאמר בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים".

לפיכך אנחנו חייבים להודות, להלל, לשבח, לפאר, לרומם, להדר, לברך, לעלה, לקלס למי שעשה לאבותינו ולנו את כל הניסים האלה: הוציאנו מעבדות לחירות, מיגון לשמחה, מאבל ליום טוב, מאפילה לאור גדול ומשעבוד לגאולה.

בצאת ישראל ממצרים בית יעקב מעם לועז
הייתה יהודה לקדשו ישראל ממשלותיו
הים ראה וינוס הירדן יסוב לאחור
ההרים רקדו כאלים גבעות כבני צאן
מה לך הים כי תנוס הירדן תסוב לאחור?
ההרים תרקדו כאלים גבעות כבני צאן?
מלפני אדון חולי ארץ מלפני אלוה יעקב
ההפכי הצור אגם מים חלמיש למעיינו מים.

ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם, אשר גאלנו וגאל את אבותינו ממצרים, והגענו הלילה הזה לאכול בו מצה ומרור, כן ה' אלוהינו ואלוהי אבותינו יגיענו למועדים ולרגלים אחרים הבאים לקראתנו לשלום, שמחים בבנין עירך וששים בעבודתך... ונודה לך שיר חדש על גאולתנו ועל פדות נפשנו ברוך אתה ה' גאל ישראל".

שמ"ת כוס שנייה:

בשם הדאגה והאכפתיות, בשם הרוך העדינות והאהבה, הנני מוכן ומזומן לקיים מצוות כוס שנייה מארבע הכוסות. כוס האהבה.

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן

רחצה

נוטלים את הידים לפני הסעודה ומברכים:

בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת יָדַיִם.

מוציא מצה

עורך הסדר מגביה את שלוש המצות ומברך

בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַפּוֹצֵא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ.

בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל אֲכִילַת מַצָּה.

מרור

כל אחד מהמסובים לוקח מרור, יש הטובלים אותו בחרוסת

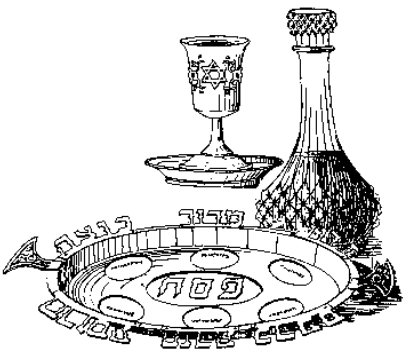
כָּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל אֲכִילַת קָרוֹר.

כורך

עורך הסדר לוקח מעט מהמצה התחתונה ומעט מרור, כורכם יחד ואומר:
זכר למקדש כהילל, כן עשה הילל בזמן שבית המקדש היה קיים. היה כורך פסח מצה ומרור ואוכל ביחד, לקים מה שנאמר: "על מצות ומרורים יאכלהו".

שולחן עורך

כאן מתחילה סעודת החג. בתיאבון.

צפון

בגמר הסעודה, מחלק עורך הסדר אפיקומן לכל המסובים ואומרים:
זכר לקורבן הפסח הנאכל על השובע.

כריך

נמזוג כוס שלישית של יין:

בשם אביב צבעוני ומלבלב ולכבוד השומרים על הטבע מכל הלב. הנני מוכן ומזומן לקיים מצוות כוס שלישית מארבע כוסות, כוס איכות הסביבה.

מוזגים כוס לאליהו ופותחים את הדלת

אני ומשפחתי מבקשים מאליהו הנביא:

שִׁפְךָ חֲמַתְךָ אֶל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּךָ וְעַל מַמְלָכוֹת אֲשֶׁר בְּשִׁמְךָ לֹא קָרְאוּ. כִּי אָכַל אֶת יַעֲקֹב וְאֵת נְהוֹי הַשָּׁמוּ. שִׁפְךָ עֲלֵיהֶם וְעַמְּךָ וְחַרוֹן אַפְּךָ יִשִּׁינֵם. תִּתְרַדֵּף בְּאֵף וּתְשַׁמְדֵם מִתַּחַת שָׁמַי ה'.

שפוך אהבתך על הגויים אשר ידעוך, ועל ממלכות אשר בשמך קוראים, בגלל חסדים שהם עושים עם זרע יעקב, ומגינים עלי עמך ישראל מפני אוכליהם. יזכו לראות בטובת בחירך ולשמוח בשמחת גוייך".
הגדת וורמס - המאה ה 16

כָּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, עַל הַגָּפוֹן וְעַל פְּרֵי הַגָּפוֹן, עַל תְּנוּבַת הַשְּׂדֵה וְעַל אֶרֶץ חֲמֵדָה טוֹבָה וְרַחֲבָה שְׂרָצִית וְהַנְחַלְתָּ לְאַבּוֹתֵינוּ לְאָכַל מִפְּרִיָּהּ וּלְשַׁבֵּעַ מִטּוֹבָהּ רַחֵם נָא ד' אֱלֹקֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ וְעַל מִזְבְּחֶךָ וְעַל הַיְכָלְךָ וּבְנֵה יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ וְהַעֲלֵנוּ לְתוֹכָהּ וְשִׁמְחָנוּ בְּבִנְיָנָהּ וְנֹאכַל

מפריה ונשבע מטובה ונברכה עליה בקדשה ובטהרה (בשבת: ורצה והחליצנו ביום השבת הזה) ושמחנו ביום חג המצות הזה, כי אתה ד' טוב ומטיב לכל ונודה לך על הארץ ועל פרי הגפן. ברוך אתה ד' על הגפן ועל פרי הגפן.

סוגרים את הדלת ואומרים:

שתיית כוס רביעית

ברוך אתה יי אלהינו סלף העולם, בורא פרי הגפן

הלל

נמזוג כוס רביעית של יין:

בשם ההוזים בהקיץ ובחלום, על ידידות אחווה ושלוש, וגר זאב עם כבש בכל פינה ומקום- הנני מוכן ומזומן לקיים מצוות כוס רביעית מארבע כוסות, כוס השלוש.

למדני אלוהי ברך והתפלל
על סוד עלה קמל על נגה פרי בשל,
על החרות הזאת: לראות לחוש לנשום,
לדעת ליחל להכשל.
למד את שפתותי ברכה ושיר הלל
בהתחדש זמנך עם בוקר ועם ליל
לבל יהיה יומי היום כתמול שלשום
לבל יהיה עלי יומי הרגל.

שתיית כוס רביעית

ברוך אתה יי אלהינו סלף העולם, בורא פרי הגפן

נרצה

חסל סדור פסח כהלכתו, ככל משפטו וחקתו. כאשר זכינו לסדר אותו כן נזכה לעשותו. זך שוכן מעונה, קומם קהל עדת מי מנה. בקרוב נהל נטעי כנה פדויים לציון ברנה. לשנה הבאה בירושלים.

בארץ ישראל אומרים:

לשנה הבאה בירושלים הבנויה.

אחד מי יודע ?

אחד אני יודע : אחד אלהינו שבשמים ובארץ .

שנים מי יודע ?

שנים אני יודע : שני לחות הברית. אחד אלהינו שבשמים ובארץ .

שלושה מי יודע ?

שלושה אני יודע : שלושה אבות, שני לחות הברית, אחד אלהינו שבשמים ובארץ

ארבע מי יודע ?

ארבע אני יודע : ארבע אמהות, שלושה אבות, שני לחות הברית, אחד אלהינו שבשמים ובארץ

חמשה מי יודע ?

חמשה אני יודע : חמשה חומשי תורה, ארבע אמהות, שלושה אבות, שני לחות הברית, אחד אלהינו שבשמים

ובארץ

ששה מי יודע ?

ששה אני יודע : ששה סדרי משנה, חמשה חומשי תורה, ארבע אמהות, שלושה אבות, שני לחות הברית, אחד

אלהינו שבשמים ובארץ

שבעה מי יודע ?

שבעה אני יודע : שבעה ימי שבתא, ששה סדרי משנה, חמשה חומשי תורה, ארבע אמהות, שלושה אבות, שני לחות

הברית, אחד אלהינו שבשמים ובארץ

שמונה מי יודע ?

שמונה אני יודע : שמונה ימי מילה, שבעה ימי שבתא, ששה סדרי משנה, חמשה חומשי תורה, ארבע אמהות,

שלושה אבות, שני לחות הברית, אחד אלהינו שבשמים ובארץ

תשעה מי יודע ?

תשעה אני יודע : תשעה ירחי לדה, שמונה ימי מילה, שבעה ימי שבתא, ששה סדרי משנה, חמשה חומשי תורה,

ארבע אמהות, שלושה אבות, שני לחות הברית, אחד אלהינו שבשמים ובארץ

עשרה מי יודע ?

עשרה אני יודע : עשרה דבריא, תשעה ירחי לדה, שמונה ימי מילה, שבעה ימי שבתא, ששה סדרי משנה, חמשה

חומשי תורה, ארבע אמהות, שלושה אבות, שני לחות הברית, אחד אלהינו שבשמים ובארץ

אחד עשר מי יודע ?

אחד עשר אני יודע : אחד עשר כוכביא, עשרה דבריא, תשעה ירחי לדה, שמונה ימי מילה, שבעה ימי שבתא, ששה

סדרי משנה, חמשה חומשי תורה, ארבע אמהות, שלושה אבות, שני לחות הברית, אחד אלהינו שבשמים ובארץ

שנים עשר מי יודע ?

שנים עשר אני יודע : שנים עשר שבטיא, אחד עשר כוכביא, עשרה דבריא, תשעה ירחי לדה, שמונה ימי מילה,

שבעה ימי שבתא, ששה סדרי משנה, חמשה חומשי תורה, ארבע אמהות, שלושה אבות, שני לחות הברית, אחד

אלהינו שבשמים ובארץ

שלושה עשר מי יודע ?

שלושה עשר אני יודע : שלושה עשר מדנא. שנים עשר שבטיא, אחד עשר כוכביא, עשרה דבריא, תשעה ירחי לדה ,

שמונה ימי מילה, שבעה ימי שבתא, ששה סדרי משנה, חמשה חומשי תורה, ארבע אמהות, שלושה אבות, שני

לחות הברית, אחד אלהינו שבשמים ובארץ

עושה שלום במרומיו, הוא יעשה שלום עלינו

ועל כל עם ישראל, ואמרו, אמרו אמן.

חג שמח